

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Центру наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України
к.філол.н., доцент
ЖАЛАЙ В.Я.

«21» листопада 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 04 ННД

Наукове письмо англійською мовою

для аспірантів спеціальності 035 – «Філологія»

третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – доктора філософії

Київ 2023

Розробники

д.філол.н., проф. Ільченко О.М.

доктор філософії з філології Крамар Н.А.

Робочу програму затверджено Вченою радою Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ

протокол № 7 від 21 листопада 2023 року

1. Загальні відомості

Найменування показників	Характеристика дисципліни за денною формою навчання
Назва дисципліни	Наукове письмо англійською мовою
Вид дисципліни	обов'язкова нормативна навчальна дисципліна ОК 04 ННД
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська, українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90
Курс	1-2
Семестр	2-3
Кількість змістових модулів	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Лекції	12
Практичні (індивідуальні) заняття	10
Самостійна робота	68
Форма підсумкового контролю	іспит

2. Мета, завдання та очікувані результати навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни ОК 04 ННД «Наукове письмо англійською мовою» є нормативним документом, який розроблено на основі освітньо-наукової програми (далі ОНП) підготовки здобувачів третього рівня відповідно до навчального плану спеціальності 035 «Філологія», затвердженої Вченою радою Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ, протокол № 5 від 7 вересня 2021 р.

Дисципліна «Наукове письмо англійською мовою» належить до важливих навчальних дисциплін за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії». Вона покликана допомогти аспірантові свідомо розуміти специфіку англійського наукового дискурсу і його основних жанрів; ефективно використовувати англійську мову для отримання і поширення фахової інформації; анотувати та реферувати англійськомовну та україномовну літературу за фахом, репрезентувати результати власних наукових досліджень англійською мовою у писемній формі (тези, анотації, статті, тощо) відповідно до сучасних вимог англійськомовної дискурсивної спільноти.

Мета: сформувати компетенції щодо володіння конвенціями англомвного наукового дискурсу у світовому глобалізованому науковому просторі, що передбачає оволодіння практичними навичками розрізнення та використання жанрового розмаїття писемного наукового дискурсу, розуміння тексту як послідовності смислових єдностей, принципів макро- та мікроструктурування тексту (заголовки й підзаголовки, засоби мета дискурсу, логічні конектори, засоби орієнтації аудиторії щодо загальної побудови тексту), специфіки інтертекстуальності наукового тексту та запобігання плагіату (коректне цитування, способи посилення на інформаційні джерела), розуміння специфіки наукової аргументації, випрацювання навичок написання ключових елементів наукової праці, способів переведення графічної інформації у словесну (опис таблиць, графіків, схем, процесів тощо, їх тлумачення і порівняння), засвоєння етикету писемної наукової комунікації та досягнення комунікативної стильової досконалості.

Передумова вивчення. Попередні вимоги: аспірант повинен знати: англійську мову на рівні не нижче B2; основні прийоми пошуку та аналізу наукової інформації; основи теорії дискурсу та тексту; структурно-композиційні, мовні, комунікативні та риторичні особливості різножанрових текстів наукового дискурсу. Навчальна дисципліна «Наукове письмо англійською мовою» ґрунтується на базових знаннях і навичках роботи з науковою літературою, зокрема філологічного профілю та літературою суміжних галузей знань, пошуку інформації, редагуванні текстів і є базовою для підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти – доктора філософії – відповідно до навчального плану спеціальності 035 «Філологія».

Завдання навчальної дисципліни ОК 04 ННД «Наукове письмо англійською мовою» полягає у формуванні та набутті таких компетентностей: загальні компетентності: ЗК: 1-10, 12 (відповідно до переліку загальних компетентностей ОНП). Фахові компетентності: ФК 2, 4, 6, 9, 11-13, 16-19, 21-27 (відповідно до переліку фахових компетентностей ОНП). Програмні результати навчання: ПРН 1.2-1.6, 2.1-2.9, 3.1-3.4, 4.1-4.5 (відповідно до переліку програмних результатів навчання ОНП).

Фахові програмні результати навчання (вимоги до знань та вмінь):

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- статус англійської мови як *lingua franca* сучасної науки та соціальну значущість цієї мови у глобалізованому світі та науковому просторі;
- конвенції наукового дискурсу на відміну від загальнорозмовної (загальнонародної) мови,
- граматичні структури та правила синтаксису, необхідні для продукування текстів англійською мовою в академічній та професійній сферах,
- науково-академічний вокабуляр,

- принципи укладання анотацій, стендових доповідей, написання тез конференцій, наукових статей різних жанрів, доповідей, резюме/CV та супровідних листів, есеїв, подань на грант(и) тощо;
- принципи структурування писемного тексту (параграфи, заголовки,
- засоби когезії та когерентності (логічні конектори тощо).

ВМІТИ:

- створювати наукові праці різних жанрів за канонами англомовного наукового дискурсу;
- писати різні типи анотацій, резюме, резюме/CV, супровідних листів,
- писати наукові статті різних жанрів з урахування їхніх складників (огляд літератури, вступ і висновки, матеріал і методи дослідження, експеримент, результати дослідження, а також анотацію та подяку як компоненти статті);
- писати тези конференцій,
- створювати стендові доповіді,
- адекватно структурувати писемний текст (параграфи, абзаци, заголовки, засоби зв'язку (логічні сполучники тощо),
- писати аргументативні есеї, пропозиції/подання на отримання грантів.
- аргументовано, етикетно та стилістично досконало висловлювати думки та обстоювати власні погляди.

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни складається із 7 тем. Курс викладається під час другого семестру першого року навчання та першого семестру другого року навчання в аспірантурі.

Тема 1. Англійська мова як *lingua franca* сучасної світової науки.

Тема 2. Метамова науки.

Тема 3. Жанри англомовного наукового дискурсу.

Тема 4. Англійська писемна мова науки: особливості аргументації.

Тема 5. Етикет англійської мови науки.

Тема 6. Редагування англомовних наукових текстів.

Тема 7. Образність англомовного наукового дискурсу.

4. Програма навчальної дисципліни

тема	назва теми	кількість годин		
		лекції	практичні (індивідуальні)	самостійна робота
1.	Тема 1. Англійська мова як <i>lingua franca</i> сучасної світової науки.	2	1	
2.	Тема 2. Метамова науки.	1	1	
3.	Тема 3. Жанри англомовного наукового дискурсу.	1	2	
4.	Тема 4. Англійська писемна мова науки: особливості аргументації.	2	2	
5.	Тема 5. Етикет англійської мови науки.	2	1	
6.	Тема 6. Редагування англомовних наукових текстів.	2	2	
7.	Тема 7. Образність англомовного наукового дискурсу	2	1	
		12	10	68
Усього			90	

5. Структура навчальної дисципліни

Лекції

Змістовий модуль 1.

Л-1

Тема 1. Англійська мова як *lingua franca* сучасної світової науки.

- 1.1. Англійська мова у контексті неолібералізму та глобалізації.
- 1.2. Маркетизація англійської мови.
- 1.3. Контрастивна риторика та поняття «інтелектуального стилю» (Р.Каплан, Й. Гальтунг).

Л-2

Тема 2. Метамова науки.

- 2.1. Метадискурс (за К.Гайлендом), логічні конектори.
- 2.2. Інтертекстуальність та цитування.
- 2.3. Ще раз про важливість і способи уникнення плагіату.

Л-3

Тема 3. Жанри англомовного наукового дискурсу.

- 3.1. Оглядова наукова стаття.
- 3.2. Стаття-рецензія.
- 3.3. Наукова емпірична стаття типу IMRAD та варіативність її структури.
- 3.4. Написання наукових анотацій різних типів.
- 3.5. Нові тенденції у створенні анотацій – візуальні, відеоанотації тощо.
- 3.6. Структурування наукової праці та її композиційних сегментів.
- 3.7. Добір назви наукової праці.

3.8. Написання вступної частини. Структура вступу наукової статті: модель CARS (create a research space, за Д. Свейлзом)

3.9. Написання розділу «огляд літератури»,

3.10. Написання розділу «методи»,

3.11. Написання розділу «результати/обговорення»

3.12. Написання підрозділу «подяка».

Змістовий модуль 2.

Л-4.

Тема 4. Англійська писемна мова науки: особливості аргументації.

4.1. Універсальні вимоги до публікацій vs. специфіка редакційної політики часописів.

4.2. Пресупозиції та імплікації у мові науки, їх розпізнавання та інтерпретація.

4.3. Типи логічних помилок. Псевдоаргументація

4.5. Модель аргументації С.Тулміна.

4.6. Типи аргументів.

Л-5

Тема 5. Етикет англійської мови науки.

5.1. Некатегоричність vs. категоричність номінацій. Геджінг.

5.2. Образність англомовного наукового дискурсу.

5.3. Написання тез конференцій, стендових доповідей, аргументативних есеїв, резюме, супровідних листів, електронних повідомлень, коментарів у блогах тощо) з урахуванням етикетних канонів спілкування англійською мовою та її регіональної варіативності.

Змістовий модуль 3.

Л-6.

Тема 6. Редагування англомовних наукових текстів.

6.1. Лексична насиченість та варіативність англомовного наукового тексту.

6.2. «Семантична щільність» (За Е.Гайо).

6.3. Специфіка інформаційного потоку та тема-рематичний ланцюг.

6.4. Позичування підмета та присудка.

6.5. Використання однослівних дієслів (замість фразових дієслів та еквівалентних словосполук).

6.6. Вживання герундію.

6.7. Уникання подвійного заперечення.

6.8. Контекстуально зумовлена заміна пасивного стану активним.

6.9. Спрощення та компресія багатослівних словосполук.

Уникання або перефразування “*that-phrases*”, “*which-phrases*”, “*there is/are phrases*” та “*of-phrases*”.

Л-7.

Тема 7. Образність англомовного наукового дискурсу.

7.1. Співвіднесеність вербальної та візуальної інформації у англомовному науковому дискурсі: фахова специфіка.

- 7.2. Стилiстична досконалiсть мовного оформлення наукової працi.
- 7.3. Доречне вживання метафоричних зворотiв, риторичних запитань й гiпофор, а також iдiом та засобiв емфази.
- 7.4. Стил ь автора як мистецтво.

Iндивiдуальнi заняття

Мета практичних (iндивiдуальних) занять - практичне закрiплення питань, пов'язаних з темами лекцiй та дослідженнями аспiранта.

Самостiйна робота аспiранта, її змiст та обсяг

№	Змiст самостiйної роботи аспiранта	Обсяг СР (годин)
	1. Опрацювання лекцiйного матерiалу	34
	2. Пiдготовка до iндивiдуальних (практичних) занять	34
	Усього за навчальною дисциплiною	68

6. Рейтингова система оцiнювання

Рейтинг аспiранта першого року зi спецiальностi 035 «Фiлологiя» складається з балiв, що їх отримано за:

1. Експрес-контроль – 30 балiв
2. Практичнi (iндивiдуальнi) заняття та самостiйна робота – 30 балiв
3. Iспит – 40 балiв

Заохочувальнi i штрафнi бали:

1. Вiдсутнiсть на лекцiї без поважних причин - (-) 2 бали.
2. Вiдсутнiсть на iндивiдуальних (практичних) заняттях без поважних причин (-) 2 бали.

3. Пiдготовка публiкацiї до друку та/або виступу на конференцiї (+) 10 балiв
Сума як штрафних, так i заохочувальних балiв не має перевищувати 0,1R=10 балiв.

Система рейтингових балiв та критерiї оцiнювання

Експрес-контроль (30 балiв) проводиться з метою перевiрки якостi роботи аспiранта в аудиторiї та самостiйної роботи в позааудиторний час за допомогою усного описування або перевiрочних робiт тривалiстю 10–30 хвилин або iндивiдуальних домашнiх завдань протягом семестру, завдяки чому перевiряються набутi знання та розумiння того як матерiали курсу можна застосувати у власних дослідженнях за темою дисертацiйної роботи та при пiдготовцi публiкацiй за темою дисертацiї.

Розрахункова шкала рейтингу складає:

$$RC = 30 + 30 + 40 = 100 \text{ (балів).}$$

Рейтинг RD аспіранта складається з рейтингу, одержаного протягом семестру з урахуванням заохочувальних і штрафних балів. Необхідною умовою допуску аспіранта до іспиту з дисципліни є позитивний рейтинг з усіх форм семестрової атестації. Аспіранти, які набрали протягом семестру менше 30 балів, зобов'язані підвищити свій рейтинг для допуску до іспиту.

Шкала оцінок

Оцінка	Визначення	Національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
ВІДМІННО	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5, 0 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
ДОБРЕ	в цілому правильна робота з певною кількістю помилок	4, 0 (добре)	$74 \leq RD \leq 89$
ЗАДОВІЛЬНО	виконання задовольняє мінімальні критерії	3,0 (задовільно)	$60 \leq RD \leq 73$
НЕЗАДОВІЛЬНО	можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD \leq 59$
НЕЗАДОВІЛЬНО	необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$RD < 35$

7. Орієнтовний перелік екзаменаційних питань

1. Поняття «*lingua franca*» у контексті наукового дискурсу.
2. Поняття «інтелектуального» стилю.
3. Наведіть типи та ознаки плагіату.
4. На підставі аналізу матеріалів з наведених нижче сайтів, прокоментуйте випадки плагіату:

<https://www.science.gov/topicpages/p/plagiarism+cases+reported#>

<https://quod.lib.umich.edu/p/plag/5240451.0001.001/--cases-of-plagiarism-handled?rgn=main;view=fulltext>

<https://www.easybib.com/guides/5-stories-of-plagiarism-in-2017/>

5. Філологічний аналіз тексту із розпізнаванням імплікацій та підтексту.
6. Метадискурс (за К.Гайлендом).
7. Назвіть найбільш важливі ознаки складників емпіричної наукової статті IMRAD. Висвітліть специфіку сучасної статті філологічного та суміжного (педагогічного) профілю.
8. Сучасна наукова анотація: від вербального до візуального.
9. Наведіть приклади алюзій, порівнянь, метафор, метонімії, епітетів тощо у наукових текстах. Метафорично опишіть Ваше дослідження.
10. Стиль якого науковця/науковців Вам до вподоби? Чому?
11. Практичні завдання на редагування.
12. Практичні тестові завдання.
13. Наскільки корисним був цей курс для Вас? Аргументуйте, чому саме (чого бракувало, що сподобалося).

8. Список рекомендованих джерел

1. Anthony, L. (2018). *Introducing English for Specific Purposes*. Routledge ISBN: 978-1138936652
2. Boellstorff, T. (2008). How to Get an Article Accepted at *American Anthropologist* (or Anywhere). *American Anthropologist*. Retrieved 14 November 2015 from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1548-1433.2008.00034.x/pdf>
3. Cargill, M., O'Connor P. (2013) *Writing Scientific Research Articles*. Wiley-Blackwell
4. Carter, S., Gueri, C., Aitchison C. (2020). *Doctoral Writing: Practices, Processes and Pleasures*. Springer. Kindle Edition. ASIN B083FGPJLZ
5. Curry, M., He, F., Li, W., Zhang, T., Zuo, Y., Altalouli, M., & Ayeshe, J. (2021). *An A to W of academic literacy*. University of Michigan Press ELT. ISBN: 978-0472037735
6. Darian S., Ilchenko O. *IMPACT: Writing for Business, Technology and Science*. – 2nd edition (revised). – K.: Akadempriodyka, 2012.
7. Glasman-Deal, H. (2020). *Science Research Writing: For Native And Non-native Speakers of English*. World Scientific Publishing Europe Ltd. Kindle Edition. ASIN: B08S3BNN18
8. Graff, G., Birkenstein, C. (2018). *They Say / I Say: The Moves That Matter in Academic Writing with Readings*. Fourth edition. W. W. Norton & Company. ISBN: 978-0393631685
9. Harrell, M. (2016). *Creating Argument Diagrams*. Carnegie Mellon University. http://www.academia.edu/772321/Creating_Argument_Diagrams
10. Holbrook, A., Bourke, S., Fairbairn, H., & Lovat, T. (2007). Examiner comment on the literature review in Ph.D. theses. *Studies In Higher Education*, 32(3), 337-356. doi: 10.1080/03075070701346899
11. Hyland, K., & Wong, L. (Eds.) (2019). *Specialised English: New Directions in ESP and EAP Research and Practice*. Abingdon: Routledge.
12. Ilchenko O. (2020). *The Language of Science = Англійська для науковців*. – 6th edition, revised. — K.: ТОВ «Видавниче Підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», ISBN 978-617-7619-34-4
13. Ilchenko O., Shelkovnikova Z. (2020). *Scientific Communication: Online Lecture Notes*. Наукова комунікація: конспект онлайн лекцій (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень С1). Навчальний посібник для студентів та аспірантів. – K.: ТОВ «Видавниче Підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС» – 256 с. ISBN 978-617-7619-22-1
14. Ilchenko O., Kramar N. (2020). *English for Academic Purposes: Keeping up with the times*. *Studia Linguistica*. 2020. Vol.16. P. 40-57. <http://studia-linguistica.knu.ua/en/english-for-academic-purposes-keeping-up-with-the-times/>

15. Ilchenko O., Kramar N. (2021). The Art and Craft of Scholarly Writing : Наукове письмо англійською мовою. Навчальний посібник для аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 «Філологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки». – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”. – 180 с. ISBN 978-617-7619-40-5
16. Ільченко, О.М. (2021). Англо-українсько-російський словник міжнародної комунікації: наука, техніка, освіта, журналістика = International Communication: Science, Technology, Education, Journalism (English-Ukrainian-Russian Dictionary) / за загальною редакцією Жалая В.Я. Видання четверте, доопрацьоване.– К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” 2021. – 635 с. ISBN 978-617-7619-33-7
https://olgailchenkoauthor.files.wordpress.com/2021/01/2021_ebook_ilchenko_dictionary_636p.pdf
17. Ільченко О.М. (2022). Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. – 7-те вид., доопрац. – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” 2022. – 334 с. ISBN 978-617-7619-31-3
https://olgailchenkoauthor.files.wordpress.com/2017/01/2022_ilchenko_new-textbook.pdf
18. Kramar, N. (2019). Engagement markers in The Feynman Lectures On Physics: Applying Hyland’s interaction framework to spoken academic discourse. *Advanced Education* 12, 127-134. (Web of Science Core Collection).
19. Kramar (2019). A Cognitive Approach to Rhetorical Devices in Academic Discourse (Based on The Feynman Lectures on Physics). *European Journal of Literature and Linguistics*, 4, 14-17. doi.org/10.29013/EJLL-19-4-14-17
20. Lichtfouse, E. (2013). *Scientific Writing for Impact Factor Journals*. Nova Science. ISBN 1626189439
21. Lindsay D. (2011). *Scientific Writing = Thinking in Words*. CSIRO Publishing.
22. Machi, L., McEvoy, B. (2016). *The Literature Review: Six Steps to Success*, Corvin.
23. Mahrer, K. (1999). Ten common qualities of uncommonly effective writers. https://pdfs.semanticscholar.org/830c/44397c995245884620d8a5b6c35c8c00449b.pdf?_ga=2.117278927.816394039.1586196378-1374623987.1586196378
24. Mahrer K. (2001). *Cohesive Paragraphs*. Retrieved from <http://www.geo.umass.edu/faculty/wclement/Writing/paragraphs1.pdf>
25. McCarthy, M. (2016). *Academic Vocabulary in Use. Edition with Answers*. Cambridge University Press. ISBN 978-3125353350
26. Mewburn, I., Firth, K., Lehman, S. (2018). *How to Fix Your Academic Writing Trouble. A practical guide (UK Higher Education Humanities & Social Sciences Study Skills)*. Maidenhead, UK: Open University Press. ISBN: 978-0335243327

27. Miller-Cochran, S., Stamper R., Cochran, S. (2020). An Insider's Guide to Academic Writing with 2020 APA Update: A Brief Rhetoric. Update Bedford/St. Martin's. ISBN-13 : 978-1319361730
28. Morley J. (2020) The Academic Phrase Bank. The University of Manchester. ASIN: B08KWFR6MN
29. Nosich, G. (2021). Critical Writing. Rowman & Littlefield. ISBN : 978-1538140918
30. Olson, L. (2015). Guide to academic and scientific publication: How to get your writing published in scholarly journals. Letchworth Garden City: eacademia. ASIN : B013F08QTI
31. Paltridge, B.R., & Starfield, S. (2019). Thesis and Dissertation Writing in a Second Language: A Handbook for Students and their Supervisors. New York: Routledge. ISBN-13 : 978-1138048706
32. Pat Thomson Net <https://patthomson.net/>
33. Pinker S. (2014). Why Academic Writing Stinks and How to Fix It. The Chronicle of Higher Education, Inc.
34. Schimel, J. (2012). Writing Science: How to Write Papers That Get Cited and Proposals That Get Funded. New York, NY: Oxford University Press.
35. Skene A. (2016) Writing an Analytic Essay. - University of Toronto Scarborough. – Online – Retrieved from: <http://ctl.utsc.utoronto.ca/twc/sites/default/files/AnalyticEssay.pdf>
36. Sun, Y., & Yang, F. (2015). Uncovering published authors' text-borrowing practices: Paraphrasing strategies, sources, and self-plagiarism. Journal Of English For Academic Purposes, 20, 224-236. doi: 10.1016/j.jeap.2015.05.003
37. Swales J. (2004). Research Genres: Explorations and Applications. Cambridge: Cambridge University Press.
38. Swan, M. (2017). Practical English Usage. Oxford University Press. ISBN 978-0194202466
39. Swatridge, C. (2014). Oxford Guide to Effective Argument and Critical Thinking Kindle Edition. Oxford University Press. ASIN B00KQK8ZQ0
40. Sword H. (2012). Stylish Academic Writing. Harvard: Harvard University Press. ASIN : B008J2GCZ8
41. The Thesis Whisperer <https://thesiswhisperer.com/>
42. Wallwork, A., Southern A. (2020). 100 Tips to Avoid Mistakes in Academic Writing and Presenting (English for Academic Research). Springer. Kindle Edition. ASIN B08D7D34B2
43. Wallwork, A. (2019). English for Academic CVs, Resumes, and Online Profiles (English for Academic Research). Springer. Kindle Edition. ASIN B07RK24LQ7
44. Wallwork, A. (2016). English for Writing Research Papers. Springer. Kindle Edition. ASIN B01CHMQ3ZE
45. Yakhontova, T. (2020). English Writing of Non-Anglophone Researchers. J Korean Med Sci. 2020 Jul 6;35(26):e216. doi: 10.3346/jkms.2020.35.e216. PMID: 32627440; PMCID: PMC7338213.

46. Yakhontova, T. (2020). Conventions of English Research Discourse and the Writing of Non-Anglophone Authors. *J Korean Med Sci.* 2020 Oct 19;35(40):e331. doi: 10.3346/jkms.2020.35.e331. PMID: 33075853; PMCID: PMC7572226.
47. Yakhontova, T. (2021). Paragraphing in English Articles: Tips for Non-Anglophone Authors. *J Korean Med Sci.* 2021 Mar 15;36(10):e62. doi: 10.3346/jkms.2021.36.e62. PMID: 33724735; PMCID: PMC7961869.
48. Ільченко О., Шелковнікова З.Б., (2019) The Evolution of an Abstract. *Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження та перспективи.* – № 9. - К: НАН України. Центр наук. досліджень і викладання іноземних мов.– № 14. с. 74-83 http://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202019/5_Ilchenko_Shelkovnikova.pdf
31. Яхонтова Т.В. (2002). Основи англomовного наукового письма = English Academic Writing for Students and Researchers. Посібник. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка.